

Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta
Katedra dějin a didaktiky dějepisu
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1
Posudek oponenta diplomové práce

Bc. Jakub JONÁŠ, *Reflexe antiky v české literatuře pro děti a mládež do roku 1945*

Hodnotící kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.		X		
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		X		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.		X		
Struktura práce je vyvážená a logická.				
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.			X	
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.			X	
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.			X	
Autor správně cituje.		X		
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).		X		

Celkové hodnocení (slovně)

Předkládaná práce se pokouší přehlédnout a zhodnotit vývoj reflexe antických a s antikou souvisejících témat v česky psané literatuře pro děti a mládež v rozmezí zhruba sta let 1848 až 1945. Autorovi se tento úkol daří pouze se střídavým úspěchem.

Za vcelku zdařilé pokládám první tři kapitoly práce, které tvoří jakýsi teoretický a metodický úvod do tématu. Diplomant se zde více opírá o sekundární literaturu, jež jej vede, a též stylistická a gramatická úroveň této části je uspokojivá. Přesto se však autor bohužel ani zde nevyhne jistým zjednodušením, nepřesnostem či neobratnostem. Jednotlivě se jim budu věnovat v dalších pasážích, na tomto místě upozorním snad jen na všudypřítomné a místy poněkud násilně působící zdůrazňování negativní role katolické církve.

Stěžejní část práce tvoří další tři kapitoly, především kapitoly čtvrtá a pátá, které pojednávají o samotných dílech, a to do roku 1900, respektive od roku 1900 dále. Stylistická úroveň práce v této části bohužel klesá, objevuje se i více překlepů a pravopisných chyb. V tomto ohledu působí práce nesourodě a budí dojem, jako by snad pocházela z per autorů dvou, a nikoli jednoho. Mou hlavní výtkou k této části je však fakt, že popisy a srovnání děl působí dosti mechanicky, místy až bezmocně. Zařazení do kontextu doby je ploché a výsledný obraz neplastický až zkršený. Je to škoda, neboť potenciál tématu je velice slibný. Autor se jej zhošťuje namáhavě a s obtížemi.

Výtky jednotlivě:

- s. 8 – Vystřídání češtiny němčinou zdaleka není tak jednoduché a „samozřejmé“, jak autor píše.
- s. 10 – Autor si odporuje, kdy na jednu stranu tvrdí, že vliv katolické církve klesal, a na druhou stranu, že se díky uzavření konkordátu zvyšoval.
- s. 12 a 13 – Vysvětlovat zájem o antiku příkladem boje o volební systém jistě lze, ale nemělo by zůstat jen u tohoto.
- s. 13 – „*Od roku 1914 se na čtyři roky rozběhla 1. světová válka. Veškeré ideály a víra v Boha na jistou chvíli zmizely.*“ Skutečně?
- s. 15 – „*papežský nuncil*“
- s. 16 – Používat v souvislosti s českými zeměmi v 19. století konjunkturní výraz *multikulturní* považuji za nešťastné. Středoevropská kultura byla jistě různorodá, ale stále šlo o kulturu jednu. Běžně se používá výraz *mnohonárodnostní*.
- s. 17 – Spor o smysl českých dějin je zde presentován zjednodušeně, pouze v pólech Masaryk a Pekař.
- s. 20 – Opět rozpor, zda církev ztrácela, či neztrácela vliv.
- s. 25 – Autor by měl lépe rozlišovat pojmy *Němec* a *nacista*, *německý* a *nacistický*. (Na mysl přichází analogie *Čech* a *komunista*).
- s. 25 (a dále v práci) – Autor opakovaně zmiňuje obdiv Adolfa Hitlera k antickému Římu a římské říši, ale Hitlerův poměr k antice byl mnohem problematičtější a vztahoval se rovněž k Řekům.
- s. 28 – Student historie na konci magisterského studia by měl znát rozdíl mezi fašismem a nacismem.
- s. 29 – Výbuch Vesuvu, ač ničivý, zcela jistě nebyl nejničivější přírodní katastrofou starověku. Vzpomeňme např. výbuchu Théry na přelomu 17. a 16. století př. n. l.
- s. 34 – Pozn. 65 a 66 obsahují totéž.
- s. 35 (a potom 88) – Václav Petřů je omylem označován jménem Václavů.

- s. 37 – „*Je nutné brát v potaz, že během těchto sto let (tedy 1848 až 1945 – pozn. oponenta) se udály dvě světové války, české území bylo často pod nadvládou cizích mocností, a tudíž se zde velmi často promítala představa daného okupujícího státu, více než českého uvědomění.*“ Během těchto sta let byly české země pod nadvládou cizí mocnosti pouze let sedm, a to mezi lety 1938 až 1945. Státoprávní postavení českých zemí v rámci habsburského soustátí nelze považovat ani za okupaci, ani za nadvládu cizí mocnosti.
- s. 38 – „*Mám tím na mysli řecké báje, antickou řecko-římskou literaturu nebo dějiny obou nejvyspělejších antických států.*“ Které dva státy autor myslí?
- s. 38 – Co autor myslí generací přelomu století? Lumírovce?
- s. 38 – Roli Josefa Krále při tvorbě adekvátního českého překladu antických děl autor odbývá. Dále v práci (s. 59 či 62) Krále několikrát staví do protikladu ke klasickým filologům. Josef Král však byl klasický filolog, dokonce řádný profesor klasické filologie na filosofické fakultě pražské české university. Jeho role rozhodně nespočívá pouze v odklonu od doslovných překladů směrem k stylisticky hodnotnějším vyprávěním, nýbrž též v náhradě časoměrného systému řeckého a latinského přízvučným systémem českým. Toto vše by měl autor vědět a v práci zmínit.
- s. 40 – Lze v roce 1928 hovořit o silném postavení nacismu?
- s. 42 – Zmínky o Otmaru Vaňorném přicházejí až dále v práci, hodily by se však již sem.
- s. 42 – „*Ačkoli jak Voskovec, tak Werich byli vyznavači absurdního humoru a satiry, tak brali divadlo jako vážnou věc. Podle jejich teorie se totiž na divadelních prknech nejlépe sdělilo národu určité poselství, a to nenásilnou a zábavnou formou. To se projeví zejména v době okupace Německem.*“ V době okupace byli Voskovec s Werichem v USA.
- s. 46 – V roce 1874 jistě nelze mluvit o československé kulturní společnosti.
- s. 48 – Srovnávat knihu z roku 1874 s knihou z roku 1816 (originál vyšel dokonce v roce 1799) není zcela vhodné.
- s. 52 – Interpretace o narážkách Václava Petru na církve v pasážích o Hésiodovi působí násilně a vyžadovala by důsledné podložení pramenem.
- s. 56 a dále – Kosinovo dílo se jmenuje *Z dob slávy řecké*, nikoli *Dob slávy řecké*. Nejde o překlep, autor takto dílo nazývá všude, stejná chyba byla již v první verzi práce. Celkově působí pasáž o Antonínu Kosinovi bezmocně a odbytě.
- s. 59 a 60 – „*Šafránek sám Homéra nepřekládal, ale čerpal z několika překladů, hlavně z Niederleho.*“ X „*Novák však šel ve své kritice ještě dále, když nazval Šafránkův překlad nudným a v určitých pasážích příliš jednotvárným.*“ ???
-
-
-

Takto by bylo možno pokračovat až do konce práce. Celková úroveň se pohybuje na hranici obhajitelnosti. Přes veškeré výhrady práci k obhajobě spíše doporučuji.